

РЕШЕНИЕ

№ 5191

гр. С. 22.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 36 СЪСТАВ, в публично заседание на
тринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния
състав:

Председател: СИМОНА В. НАВУЩАНОВА

при участието на секретаря КРАСИМИРА М. ИНКОВА
като разгледа докладваното от СИМОНА В. НАВУЩАНОВА Гражданско
дело № 20231110156799 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 124 ГПК вр. чл. 439 ГПК.

Предявен е от ищеца **М. С. Р.** отрицателен установителен иск с правно основание **чл. 124, ал. 1 ГПК вр. чл. 439 ГПК** за признаване за установено, че ответникът „**Т. С.**“ ЕАД няма право на принудително изпълнение за следните суми, за които е издаден **изпълнителен лист от 29.06.2012 г. по реда на чл. 416 ГПК по гр.д. ...8/2009 г. по описа на СРС, 90 състав, а именно:** сума в размер на **861,35 лева** - главница за топлинна енергия за периода от м.07.2006 г. до м.04.2008 г. и сума в размер на **285,12 лева** – лихва за забава за периода от 07.08.2006г. до 19.06.2009г. за събирането на която е образувано **изп.д. № .. по описа на ЧСИ МБ.** рег. № ... в регистъра на Камарата на ЧСИ, район на действие СГС.

Ищецът **М. С. Р.** твърди, че спрямо **Р. В. М.** – наследодател на ищеца е било проведено заповедно производство, което е завършило с влизане в сила на Решение по реда на чл. 422 ГПК, въз основа на което е издаден посочения изпълнителен лист. Заявява, че ответникът претендира от ищцата заплащане на исковите суми по посоченото изпълнително дело. Твърди, че не са извършвани действия от страна на вискателя, прекъсващи давността за период повече от пет години от влизането в сила на Заповедта за изпълнение. Поддържа, че молбата на вискателя не отговаря на изискванията на закона, тъй като не е посочено конкретно имущество, което трябва да бъде запорирано. Твърди, че делото е трябвало да бъде прекратено след изтичането на двегодишния период на бездействие в хипотезата на чл.433, ал.1, т.8 ГПК и при липса на секвестрируемо имущество съгласно чл.433, ал.1, т.5. Поддържа се, че перемпцията е настъпила през 2014г, след което вземанията са погасени по давност. При тези твърдения иска да се установи, че не дължи на ответника чрез принудително изпълнение посочените по-горе суми. Претендира присъждане на разноски.

В срока за отговор ответникът „**Т. С.**“ ЕАД оспорва предявения иск като неоснователен. Счита, че вземанията не са погасени по давност, тъй като е налице своевременно предприемане на изпълнителни действия, с което давността е прекъсната. Твърди, че влязлата в сила заповед за изпълнение формира сила на пресъдено нещо и установява с обвързваща страните сила, че вземането съществува към момента на изтичането на срока за подаване на възражение, поради което

приложима е 5 годишната давност. Заявява, че в рамките на 5 годишния давностен срок са предприети действия по принудително изпълнение и давността за вземането е прекъсвана многократно, както с оглед на депозираните молби, предприетите изпълнителни действия, така и с постъпилите плащания. Сочи, че давност не тече докато е висящо изпълнителното производство. Моли съда да отхвърли предявения иск. Претендира присъждане на разноски.

Софийски районен съд, след като взе предвид становищата на страните и ангажираните по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, намери за установено следното от фактическа страна:

С приетия и неоспорен доклад по делото на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 и т. 4 ГПК са обявени за безспорни и ненуждаещи се от доказване, с оглед заявеното от ответника становище следните обстоятелства, включени във фактическия състав на спорното право: че в полза на „Т. С.“ ЕАД срещу наследодателя на ищеца – Р. В. М. е издаден изпълнителен лист от 29.06.2012 г., издаден по реда на чл. 416 ГПК по гр.д. ...8/2009 г. по описа на СРС, 90 състав за следните суми: сума в размер на 861,35 лева - главница за топлинна енергия за периода от м.07.2006 г. до м.04.2008 г. и сума в размер на 285,12 лева – лихва за забава за периода от 07.08.2006г. до 19.06.2009г., за събирането на които е образувано изп.д. № .. по описа на ЧСИ МБ. рег. № ... в регистъра на Камарата на ЧСИ, район на действие СГС.

По делото е приобщено копие на Изпълнително дело № .. по описа на ЧСИ ММ.Б. с рег. № ... в Регистъра на КЧСИ, от което се установява, че на 10.09.2012 г. е подадена молба от „Т. С.“ ЕАД за образуване на изпълнително дело въз основа на изпълнителен лист от 29.06.2012 г., издаден по реда на чл. 416 ГПК по гр.д. ...8/2009 г. по описа на СРС, 90 състав за следните суми: сума в размер на 861,35 лева - главница за топлинна енергия за периода от м.07.2006 г. до м.04.2008 г. и сума в размер на 285,12 лева – лихва за забава за периода от 07.08.2006г. до 19.06.2009г., с която молба е извършено от вискателя възлагане начина на изпълнение по см. на чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ. С разпореждане от 10.11.2014 г. по ИД са конституирани като длъжници наследниците на починали длъжник Р. В. М. – ищцата М. С. Р. 9дъщеря) и В. С. Р. (син). ПДИ е връчена на ищцата на 08.12.2014 г. С възражение от 03.01.2015 г. ищцата е поискала прекратяване на ИД. С разпореждане от 07.01.2015 г. ЧСИ Б. е отказал да прекрати ИД. Депозирана е частна жалба срещу отказа, която е оставена без разглеждане от СГС с влязло в сила определение. На л. 33 от ИД е приложено съдебно удостоверение от 20.11.2012 г., издадено от СРС, видно от съдържанието на което е, че по молба на длъжника В. С. Р. е вписан в особената книга на съда под № 749 отказ от наследството на наследодателя Р. В. М..

С молба с вх. номер 08786/03.02.2016 г. вискателят е поискал прилагане на конкретни изпълнителни способности.

С молба с вх. номер 08107/02.02.2017 г. вискателят е поискал прилагане на конкретни изпълнителни способности.

С постановление от 13.04.2018 г. ИД е прекратено на осн. чл. 433, ал.1, т. 8 ГПК.

С молба с вх. номер 27334/04.05.2020 г. вискателят е поискал прилагане на конкретни изпълнителни способности.

Други относими към настоящия спор изпълнителни действия не са предприемани.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 235 ГПК във връзка с наведените в исковата молба доводи и възраженията на ответника, намира от правна страна следното:

Предявени са обективно кумулативно съединени отрицателни установителни искове с правно основание чл. 439 ГПК. Те са насочени към установяване незаконосъобразност на предприетото принудително изпълнение срещу ищеца за вземанията на ответника поради изтичане на погасителната давност за сумите, за които е образувано изпълнителното производство.

При предявени искове с правна квалификация чл. 439 ГПК е достатъчно ищецът да обоснове правния си интерес от търсеното установяване като предпоставка за

допустимост на исковете, а в тежест на ответника е да докаже, че притежава право на принудително изпълнение срещу него за сумите – предмет на образуваното изпълнително производство. Последното в случая предполага ответникът да установи наличието на основания за спиране и/или прекъсване на погасителната давност.

В случая с Определение № 3393/23.01.2023 г. е обявено за безспорно и ненуждаещо се от доказване, че в полза на „Т. С.“ ЕАД срещу наследодателя на ищеца – Р. В. М. е издаден изпълнителен лист от 29.06.2012 г., издаден по реда на чл. 416 ГПК по гр.д. ...8/2009 г. по описа на СРС, 90 състав за следните суми: сума в размер на 861,35 лева - главница за топлинна енергия за периода от м.07.2006 г. до м.04.2008 г. и сума в размер на 285,12 лева – лихва за забава за периода от 07.08.2006г. до 19.06.2009г., за събирането на които е образувано изп.д. № .. по описа на ЧСИ МБ. рег. № ... в регистъра на Камарата на ЧСИ, район на действие СГС. Установи се, че ищцата е конституирана като длъжник по ИД, както и че по молба на длъжника В. С. Р. е вписан в особената книга на съда под № 749 отказ от наследството на наследодателя Р. В. М., поради което съдът приема за доказано, че ищцата се явява единствен законен наследник на починалия длъжник Р. В. М.. Предвид това и с оглед релевираното с исковата молба възражение за давност съдът намира, че предявените искове са процесуално допустими, защото давността не се прилага служебно, а е необходимо длъжникът да направи изрично волеизявление, с което да се позове на изтеклата давност.

Съгласно чл. 433, ал. 1, т. 7 ГПК изпълнителното производство се прекратява с постановление, когато бъде представено влязло в сила съдебно решение, с което е уважен иск по чл. 439 ГПК, т. е. признато е за установено, че не са налице материалноправните предпоставки за законност на изпълнителния процес, включително поради погасяване на задълженията по давност. Единственият способ за защита на длъжника в хипотезата на поддържано твърдение за изтекла погасителна давност по отношение на вземанията, които са предмет на изпълнително производство, е предявяването на отрицателния установителен иск по чл. 439 ГПК преди да е приключило принудителното събиране на вземанията. От изложеното следва, че ищецът има правен интерес от предявените искове.

Съдът възприема съдебната практика, според която извършената с т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г., постановено по тълк. д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, отмяна на ППВС № 3/18.11.1980 г. поражда действие от датата на обявяването на тълкувателното решение, като даденото с т. 10 от него разрешение се прилага от тази дата и то само по отношение на висящите към този момент изпълнителни производства, но не и към тези, които са приключили преди това /в този смисъл – Решение №70/17.09.2018 г., постановено по гр. д. № 2382/2017 г. по описа на ВКС, IV ГО/. Ето защо съдът счита, че с образуването на изп. № 20158410411801 по описа на ЧСИ НН. М. давността за вземанията по изпълнителния лист се счита за прекъсната на основание чл. 116, б. „в“ ЗЗД, като по силата на даденото с ППВС № 3/18.11.1980 г. тълкуване давността е спряла да тече на основание чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД. Спирането на давността по изпълнителното производство следва да се счита за преустановено от момента на отмяната на ППВС № 3/18.11.1980 г., извършена с т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г., постановено по тълк. д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, а именно от 26.06.2015 г. Следователно от датата 26.06.2015 г. следва да се преценяват всички твърдения на ищеца за изтекла погасителна давност.

След горепосочената дата се прилага т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г. по тълк. д. № 2/2013 г. по описа на ВКС, ОСГТК, според която „Когато вискателят не е поискал извършването на изпълнителни действия в продължение на две години и изпълнителното производство е прекратено по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК (чл. 330, ал. 1, б. „д“ ГПК отм.), нова погасителна давност за вземането започва да тече от датата, на която е поискано или е предприето последното валидно изпълнително действие“. В мотивите към същата е прието следното: „В изпълнителното производство за събиране на парични вземания може да бъдат приложени различни изпълнителни способи, като бъдат осребрени множество вещи, както и да бъдат събрани множество вземания на длъжника от трети задължени лица. Прекъсва давността предприемането на кое да е

изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ (независимо от това дали прилагането му е поискано от взыскателя и или е предприето по инициатива на частния съдебен изпълнител по възлагане от взыскателя съгласно чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ): насочването на изпълнението чрез налагане на заповест или възбрана, присъединяването на кредитора, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършването на опис и оценка на вещи, назначаването на пазач, насрочването и извършването на продан и т.н. до постъпването на парични суми от проданта или на плащания от трети задължени лица. Не са изпълнителни действия и не прекъсват давността образуването на изпълнително дело, изпращането и връчването на покана за доброволно изпълнение, проучването на имущественото състояние на длъжника, извършването на справки, набавянето на документи, книжа и др., назначаването на експертиза за определяне на непогасения остатък от дълга, извършването на разпределение, плащането въз основа на влязлото в сила разпределение и др.“. В мотивите към същото тълкувателно решение е посочено също така, че искането да бъде приложен определен изпълнителен способ, както и в хипотезата на възлагане по чл. 18 ЗЧСИ, прекъсва давността, защото съдебният изпълнител е длъжен да го приложи, както и че по изричната разпоредба на закона давността се прекъсва многократно в изпълнителния процес – с предприемането на всяко действие за принудително изпълнение.

Следователно в изпълнителния процес давността се прекъсва с предприемането на всеки отделен изпълнителен способ и с извършването на всяко изпълнително действие, което изгражда съответния изпълнителен способ, и поради това висиящността му е нужно да се поддържа чрез действията на взыскателя – искане за извършване на действия, изграждащи динамичния фактически състав на посочения от него и предвиден в закона способ, вкл. за повтаряне на неуспешните изпълнителни действия или за прилагане на нови изпълнителни способности.

По отношение на заповестите следва да се посочи, че обстоятелството дали те са постигнали целения резултат е без значение за прекъсването на давността. В тази връзка съдът съобрази, че съгласно т. 5 от ТР № 3/10.10.2017 г. по тълк. д. № 3/2015 г. на ВКС, ОСГТК: „Изпращането на заповестно съобщение до банка в хипотезата, при която съдебният изпълнител е получил на основание чл. 508, ал. 1 ГПК отговор, че длъжникът няма сметка в съответната банка, представлява действие по налагане на заповест, но длъжникът не отговаря за разносните по извършването му и те остават за сметка на взыскателя“, а в мотивите е прието следното: „Заповестта се счита наложена само с разпореждането на съдебния изпълнител и с получаване на заповестното съобщение от третото задължено лице, което е видно от изричните разпоредби на чл. 450, ал. 3 и чл. 507 ГПК по отношение на момента, от който заповестта поражда действие, като законът не свързва това действие със съществуването на вземането. Последното не е част от фактическия състав по налагането на заповестта, а е от значение за това дали той може да доведе до предвидените в закона последици и да послужи за удовлетворяване на взыскателя или не. От значение за определяне на вида на действието е материализираното в него изявление на съдебния изпълнител, а не дали са настъпили свързаните с това изявление правни последици“.

Относно исканията на взыскателя за извършване на изпълнителни действия следва да се посочи, че давност не тече, ако кредиторът е поискал извършване на изпълнителни действия, но съдебният изпълнител бездейства и не предприема изпълнение по различни причини, независещи от волята на кредитора, в това число и когато при нередовност не приложи правилата на чл. 129 ГПК /в този смисъл – Решение №27/12.07.2022 г. по гр. д. № 2884/2021 г. на ВКС, III ГО/.

В случая голяма част от поисканите от взыскателя изпълнителни действия не са фактически извършени, но не се установява причините за това да са свързани с волята на кредитора. Ето защо съдът приема, че всички гореописани молби за изпълнителни действия имат прекъсващ давността ефект.

На следващо място, съгласно чл. 3, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, за срока от 13 март 2020 г. до отмяната

на извънредното положение спират да текат давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти. Съгласно § 13 от Преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето (ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) сроковете, спрели да текат по време на извънредното положение по Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, продължават да текат след изтичането на 7 дни от обнародването на този закон в „Държавен вестник“. Следователно за времето от 13.03.2020 г. до 20.05.2020 г. включително погасителната давност е била спряна по силата на закона.

Настоящата съдебна инстанция възприема и практиката обективизирана в решение № 37 от 24.02.2021 г., постановено по гр. дело №747 по описа на ВКС, съгласно която новата давност започва да тече от последното ѝ прекъсване с надлежно извършено изпълнително действие или признание на вземането от длъжника. *Перемпцията е без правно значение за давността.* Общото между двата правни института е, че едни и същи факти могат да имат значение, както за перемпцията, така и за давността. Това обаче са различни правни институти с различни правни последици: давността изключва принудителното изпълнение (но пред съдебния изпълнител длъжникът не може да се позове на нея и съдебният изпълнител не може да я зачете), а перемпцията не го изключва – обратно, тя предполага неудовлетворена нужда от принудително изпълнение, но въпреки това съдебният изпълнител е длъжен да я зачете. *Когато по изпълнителното дело е направено искане за нов способ, след като перемпцията е настъпила, съдебният изпълнител не може да откаже да изпълни искания нов способ – той дължи подчинение на представения и намиращ се все още у него изпълнителен лист.* Единствената правна последица от настъпилата вече перемпция е, че съдебният изпълнител следва да образува новото искане в ново – отделно изпълнително дело, тъй като старото е прекратено по право. *Новото искане на свой ред прекъсва давността независимо от това дали съдебният изпълнител го е образувал в ново дело, или не е образувал ново дело; във всички случаи той е длъжен да приложи искания изпълнителен способ.* Необразуването на ново изпълнително дело с нищо не вреди на кредитора нито ползва или вреди на длъжника. То може да бъде квалифицирано като дисциплинарно нарушение на съдебния изпълнител, само доколкото не е събрана дължимата авансова такса за образуване на отделното дело и с това са нарушени канцеларските правила по воденото на изпълнителните дела.

В чл. 116, б. „в“ ЗЗД е изрично установено правилото, че давността се прекъсва с предприемането действия за принудително изпълнение. Същинско действие за принудително изпълнение обаче може да предприеме само съдебният изпълнител (или друг орган на принудително изпълнение – публичен изпълнител, синдик, съд по несъстоятелността) и то прекъсва давността; но давността е свързана с поведението на кредитора – тя не се влияе от поведението на други лица. Затова ако искането от кредитора е направено своевременно, но изпълнителното действие не е предприето от надлежния орган преди изтичането на давностния срок, по причина, което не зависи от волята на кредитора; давността се счита прекъсната с искането, дори то да е било нередовно, ако нередовността е изправена надлежно по указание на органа на изпълнителното производство. Давността не се прекъсва веднъж с искането и още веднъж с предприемането на действието. Прекъсването е едно – с предприемането на действието, но се счита да е настъпило с обратна сила, ако след поискването давността е изтекла. След това тя се прекъсва последователно във времето, когато осъществяването на способа става чрез отделни процесуални действия: заповест или възбрана, опис, оценка, насрочване на проданта, разгласяване, приемане на наддавателни предложения, провеждане на наддаване и т.н. до влизането в сила на постановлението за възлагане.

В конкретния случай, от доказателствата по приобщеното изпълнително дело и с оглед приетото по-горе се установява, че последното валидно изпълнително действие е от 04.05.2020 год., когато е поискано налагането на заповест върху трудово възнграждение и банкови сметки на длъжника. Следва да се отбележи също така и че

от датата на влизане в сила на заповедта по чл. 410 ГПК, въз основа на която е издаден процесния изпълнителен лист до датата на молбата на вискателя, въз основа на която е образувано ИД и с която е извършено валидно възлагане на осн. чл. 18 ЗЧСИ не са изминали 5 г. и към този момент вземанията по процесния изпълнителен лист не са били погасени по давност.

Давността тече от последното валидно изпълнително действие – което се прие, че е от 04.05.2020 г. След тази дата е започнала да тече погасителна давност, която с оглед приетото по-горе е общата по чл.110 ЗЗД, поради което за периода до 16.10.2023 г. (датата на депозиране на исковата молба) не е изтекла необходимата петгодишна давност. По изложените съображения съдът намира предявените икове за изцяло неоснователни.

По разноските:

При този изход на спора, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, право на разноси има ответникът. В полза на ответното дружество следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева, определено от съда на основание чл. 78, ал. 8 ГПК вр. чл. 37 ЗПП вр. чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащане на правната помощ, при съобразяване материалния интерес и фактическата и правна сложност на делото.

Мотивиран от посоченото, Софийски районен съд, I ГО, 36 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от **М. С. Р.**, ЕГН *****, със съдебен адрес гр. С. ул. „Т. уи“ №, ет оф срещу **Т. С.“ ЕАД**, ЕИК: ..., със седалище и адрес на управление: гр.С. ул. „Я. № .., икове с правно основание чл. 439 ГПК за признаване за установено, че ответникът няма право на принудително изпълнение срещу ищеца за следните суми: за следните суми, за които е издаден изпълнителен лист от 29.06.2012 г. по реда на чл. 416 ГПК по гр.д. ...8/2009 г. по описа на СРС, 90 състав, а именно: сума в размер на **861,35 лева** - главница за топлинна енергия за периода от м.07.2006 г. до м.04.2008 г. и сума в размер на **285,12 лева** – лихва за забава за периода от 07.08.2006г. до 19.06.2009г. за събирането на които е образувано **изп.д. № .. по описа на ЧСИ МБ.** рег. № ... в регистъра на Камарата на ЧСИ, район на действие СГС.

ОСЪЖДА **М. С. Р.**, ЕГН *****, със съдебен адрес гр. С. ул. „Т. уи“ №, ет оф да заплати на **Т. С.“ ЕАД**, ЕИК: ..., със седалище и адрес на управление: гр.С. ул. „Я. № .. на основание чл. 78, ал. 3 ГПК сумата от **100 лева** – разноси по делото за юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

ПРЕПИС от решението да се върчи на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____